

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Anden behandling af lovforslag nr. L 236: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, (Begrænset adgang til import og eksport af elektricitet).

Af Bent Hindrup Andersen (EL) og Jette Gottlieb (EL).

(Fremsat 12/4 96. Første behandling 24/4 96. Betænkning 15/5 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 134:

Forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af ansvaret for Tvindsagen.

Af Poul Nødgaard (DF) m.fl.

(Fremsat 21/5 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Det fremgår af forslaget og dets bemærkninger, at der er tænkt på hele Tvindkoncernen. Der er således ikke kun tale om skolekoncernen, men om Tvindimperiets samlede aktiviteter.

Forslaget vedrører således flere ministres ressortområder, og jeg taler derfor på hele regeringens vegne efter at have indhentet bemærkninger fra flere ministerier.

Der ligger den beskyldning i forslagets formulering, at der tidligere kunne have været grebet ind over for uregelmæssigheder i Tvindkoncernen.

Regeringen mener ikke, at der har været lovgrundlag for administrative foranstaltninger i forhold til hele skolekoncernen, endside til hele Tvindkoncernen under ét. Det er først nu, at der er tilvejebragt et helhedsbillede af skolekoncernen, og det gældende regelgrundlag har gjort det vanskeligt at skride ind over for enkeltelementer i koncerndannelsen. Først det nye lovgrundlag giver klare administrative beføjelser i relation til skolekoncerndannelser.

Hertil kommer, at der ikke er nogen tvivl om, at der inden for de seneste år er sket en kraftig ekspansion af skolekoncernens virksomhed. Jeg henviser til de omfattende svar, der er givet på de seneste ugers spørgsmål om emnet i Folketingets Uddannelsesudvalg og andre udvalg og i form af onsdagsspørgsmål.

Dansk Folkeparti har ifølge bemærkningerne i høj grad baseret det fremsatte forslag til folketingsbeslutning på den opsigtsvækkende artikel i Morgenavisen Jyllands-Posten søndag den 19. maj 1996.

Justitsministeren har oplyst, at oplysningerne i artiklen bl.a. synes at stamme fra et notat, der på eget initiativ er udarbejdet af en medarbejder ved kriminalpolitiet i Holstebro. Af notatet fremgår det, at der kun har været få konkrete sager i forbindelse med Tvind.

Justitsministeren finder på baggrund af politimesterens bemærkninger til Justitsministeriet om notatet, at notatet ikke giver anledning til at foretage videre i sagen. Justitsministeren fremhæver selv følgende bemærkning fra politimesteren:

»I selve notatet antydes det og anføres det flere steder, at personer højere i systemet, embedsmænd og politikere, har ladet forsøg på afdækning af forholdene standse.

Jeg skal hertil bemærke, at ansvaret for udlændingetilsynet, for efterforskning og for afgørelse af tiltalespørgsmål påhviler politimesteren og ikke overordnede myndigheder, og der er i øvrigt ikke af mig rettet henvendelse til nogen overordnet myndighed eller politikere, der kan begrunde de anførte udtalelser. Ej heller har jeg modtaget henvendelser af den art fra myndigheder eller politikere.«

Efter justitsministerens opfattelse giver de øvrige forhold, der er nævnt i artiklen i Jyllands-Posten, ikke grundlag for at foranstalte en nærmere undersøgelse. Justitsministeren henviser i den forbindelse til allerede afgivne svar på spørgsmål nr. S 1442 og nr. S 1486 i 1983.

Told- og Skattestyrelsen under Skatteministeriet oplyser, at på skatte- og afgiftsområdet er Tvindorganisationen ikke en helhed, men en række enkeltobjekter, der hver for sig er undergivet almindelig lignings- og afgiftsmæssig kontrol. Kontrolaktiviteter i relation til Tvind betragtet som en organisatorisk helhed har ikke været gennemført i de sidste 10 år frem til 1995. Selv om Tvind ikke i skattemæssig forstand er en koncern, er det for at opnå et samlet overblik over organisationens aktiviteter hensigtsmæssigt at gennemføre en koncernrevision, og Told & Skat har i 1995 påbegyndt en sådan samlet koncernrevision af hele Tvindorganisationen.

Socialministeriet har oplyst, at det er kommunalbestyrelsen, der har tilsynsforpligtelsen med de opholdssteder for børn og unge, som kommunalbestyrelsen godkender ifølge bilstandsloven. Det vil sige, at småskolerne er underlagt kommunalt tilsyn.

Erhvervsministeriet har oplyst, at de seneste årsregnskaber for Tvinds erhvervsdrivende fonde indeholder blanke revisionspåtegninger, og at der i øvrigt ikke for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har foreligget forhold, der har givet anledning til særlige bemærkninger.

For Undervisningsministeriets vedkommende er hele sagen om skolekoncernen efterhånden grundigt belyst, og jeg skal derfor være

relativt kortfattet og sammenfatte hovedkonklusionerne om skolekoncernen.

Om udviklingen siden 1980 kan oplyses følgende: I 1980 konkluderede Rigsrevisionen i sin beretning om Tvindskolerne, at de undersøgelser, som man havde foretaget, ikke gav anledning til særlige bemærkninger. Det gjaldt også tilknytningen til de øvrige Tvindinstitutioner, lejeforholdet til Tvindejendomsselskaberne og det forhold, at de havde samme revisor. Dette er altså udgangspunktet for Undervisningsministeriets videre administrative praksis.

Man gav i 1983 afslag på en ansøgning fra Tvindskolerne om huslejetilskud på grund af huslejekontraktens karakter af udligningsordning, og man advarede samtidig imod den situation, der kunne opstå, hvis mere end uvæsentlige dele af den kapital, som under sædvanlige forhold opsamles som egenkapital, overføres til andre skoler eller institutioner under samvirket.

I 1986 tog Undervisningsministeriet et tværministerielt initiativ, hvor Skatteministeriet, Socialministeriet, Landbrugsministeriet, Industriministeriet, Udenrigsministeriet og Arbejdsministeriet medvirkede med delrapporter om Tvindimperiets aktiviteter. Ingen af disse rapporter indeholdt materiale, der kunne berettiggel indgreb. Rapporterne blev samlet fremsendt til Finansudvalget af Undervisningsministeriet, der selv bidrog med rapporter om efterskolerne i oktober 1995 og om højskolerne i marts 1986. Der påpegedes visse kritisable forhold, og i alt fald formelt sikredes den enkelte skoles pædagogiske uafhængighed.

På det administrative område m.v. kunne man ikke påvise konkrete regelovertrædelser. Man hæftede sig igen ved huslejeordningen, og Poul Jørgensen lovede, at man ville nyvurdere denne for at fjerne ministeriets betænkelighed. I øvrigt fremgik det af notatet fra Skatteministeriet, at ændringer i skattelovgivning ville begrænse Tvindlærernes store skattemæssige fradrag, og jeg tror, det i sig selv bevirkede, at man ikke fandt behov for yderligere politiske initiativer på dette tidspunkt.

Ministeriet har siden 1986 løbende over for Tvindskolerne indskærpet nødvendigheden af at overholde den meget frie skolelovgivning og tilskudsreglerne, når der blev påvist problemer. Det har senere vist sig, at skolerne hurtigt fandt nye måder at udnytte reglerne på. Jeg kan henviser til mine svar på spørgsmål fra Folketingets Uddannelsesudvalg, hvori jeg nævnte konkrete eksempler på korrektioner m.v.

I 1988 og i 1992 blev tilskudsreglerne for frie grundskoler omlagt, og det samme skete med reglerne for frie kostskoler i 1988 og i 1994. Formålet med disse omlægninger har bl.a. været at sikre kontrollable tilskudsregler, herunder ikke mindst årselevopgørelser, som ikke kan omgås af skolerne. I tilknytning hertil er revisionsinstrukserne blevet skærpet.

Det afgørende led i kontrolprocedurene er den eksterne revision, som skolerne er underlagt, og som er det primære grundlag for ministeriets tilsyn. Tvindskolernes regnskaber er imidlertid altid indsendt til ministeriet med blank revisionspåtegning. Det forhold, at hele Tvindimperiet havde samme revisor, gav ikke tidligere anledning til bemærkninger fra hverken Rigsrevisionen eller andre. En revisor, der føler sig inhabil, skal selv gøre opmærksom herpå, og det er ikke sket.

Det står nu klart, at Tvindskolekoncernen i 1993-95 gik ind i en ekspansion med meget store investeringer, som førte til en ny anvendelse af bl.a. huslejekontrakten. Jeg finder, at Undervisningsministeriet så effektivt som muligt har grebet ind, da denne ekspansionstrang blev synlig. Først med Undervisningsministeriets eget udredningsarbejde i 1995 og Rigsrevisionens seneste beretning har ministeriet fået et grundlag for at skride ind.

For det første er der afsløret et billede af systematiske overtrædelser af tilskudsreglerne, som allerede har givet anledning til konstatering af meget store tilbagebetalingskrav. For det andet har man afdækket den store økonomiske sammenhæng, som Tvindskolerne indgår i, nemlig den såkaldte skolekoncern. Også Told og Skat har i 1995 som nævnt taget initiativ til en samlet koncernrevision af Tvindorganisationen.

Det er min vurdering, at det ikke har været muligt på et tidligere tidspunkt at afdække et så stort og systematisk misbrug, som vi nu har gjort. Når det er blevet muligt at gennemskue koncernstrukturen og dens virkemåde nu, så skyldes det ikke mindst, at Tvinds økonomiske netværk i de senere år er blevet kraftigt udbygget, og at de økonomiske transaktioner er eskaleret. Der er i større grad systematisk trukket penge ud af skolerne til skolekoncernens samlede udbygning.

Ministeriet har påvist, at dette skete i 1990'erne, hvor skolernes samlede husleje for 1992-95 steg med knap 50 pct. på grund af nye investeringer eller på grund af investeringer i nye skolebygninger, mens elevtallet kun vokse-

de med ca. 25 pct. Ministeriet havde ikke fantasi til at forestille sig, at noget sådant ville ske, da man i 1983 tog stilling til huslejekontrakten, men man advarede allerede dengang om, at der kunne komme virkninger, som ville være uacceptable.

Afsluttende vil jeg fremhæve, at med Tvindskolekoncernen har vi at gøre med et foretagende, der er usædvanligt, udspekuleret og ligger langt fra alt, hvad vi normalt beskæftiger os med i den frie skoleverden. Den opfindsomhed og snedighed, hvormed imperiet har brugt alle systemerne, er så usædvanlig, at det er meget svært at gennemskue, ikke alene for Undervisningsministeriet. En offentlig myndighed kan først gribe ind, når der er et underbygget materiale, og hvis der er klare lovgivningsmæssige hjemler, og det henholdsvis har og får vi jo først nu.

Jeg har samtidig mistet tilliden til, at Tvindskolerne under imperiet i fremtiden vil rette sig efter reglerne, og derfor kommer dette konkrete lovgivningsmæssige stop for tilskud fra den 1. januar 1997 og kravet om, at skolefolk fra Tvind kun kan få tilskud igen, hvis de frigør sig fra Tvindskolekoncernen og starter på det samme grundlag, som andre nye skoler skal starte på.

Det er min vurdering, at ministeriet løbende har grebet ind, når der blev konstateret overtrædelser af skolelovgivningen, og at kun en ny lovgivning kan sætte en effektiv stopklods for den samlede koncern. Der er ikke brug for særlige undersøgelser, som beslutningsforslaget lægger op til. Der er brug for at anvende ressourcerne på det fremadrettede arbejde, og sagen er ikke afsluttet endnu, idet der er igangsat et opfølgingsarbejde i samarbejde med andre ministerier. Vi venter på resultatet af politianmeldelserne og af Told & Skats revision, og vi mangler endnu at opgøre flere tilbagebetalingskrav.

Med den lovgivning, som jeg forventer, Folketinget vedtager inden sommerferien, vil der ske en generel opstramning af reglerne, så vi sikrer, at der fremover er tale om selvstændige, frie og uafhængige skoler. Undervisningsministeriet vil naturligvis være forpligtet til at tilrettelægge administrative procedurer, der sikrer årvågent tilsyn med, at lovgivningen efterleves. Vi vil i det videre arbejde med sagen være opmærksomme på, om der kan være forhold, hvor nogen kan drages til ansvar, både inden for og uden for statsadministrationen.

Jeg kan oplyse, at ca. den 1. september skal jeg afgive en redegørelse til statsrevisorerne om de foranstaltninger, jeg har iværksat. Her vil jeg være mere konkret i forhold til statsrevisorernes påtale og Rigsrevisionens beretning og redegøre mere samlet for Undervisningsministeriets egne undersøgelser af concernstrukturen og dens udvikling inden for de seneste år. Det er naturligt, at vi ved denne lejlighed også beskriver resultaterne af Undervisningsministeriets videre undersøgelser og planerne om administrativ opfølgning.

Regeringen kan derfor ikke anbefale en vedtagelse af det fremsatte beslutningsforslag.

Poul Erik Dyrlund (S):

I den socialdemokratiske gruppe finder vi det helt naturligt, at undervisningsministeren som opfølgning på de mange initiativer, ministeren har taget over for Tvindkoncernen, også tager initiativ til at ændre arbejdsgangene, kontrolforanstaltningerne og godkendelsesprocedurerne i ministeriet. Vi anser det også for givet, at de hidtidige arbejdsgange og godkendelsesprocedurer bliver analyseret med henblik på at få konstateret, om der er sket svigt i et sådant omfang, at det skal påtales, og at ministeren i givet fald sikrer, at relevante sanktioner effektueres.

I den socialdemokratiske gruppe har vi bemærket de regelændringer, der fremgår af lovforslagene nr. L 218, L 219 og L 268, hvoraf det fremgår, at der strammes op på godkendelsesbetingelser, løbende kontrol, revisionsbestemmelser og revisorernes rolle i forhold til de frie skoler.

Vi er tilfredse med, at den meget liberale kontrol af den frie skoleverden nu ophører. Tvindsagen er et kedeligt eksempel på, hvordan det går, når udgangspunktet for kontrollen er, om lovens ånd nu overholdes, og at kontrollen reelt overlades til skolernes valgte revisorer. Jeg vil i øvrigt tillade mig at henvise til det betænkningssbidrag, som flertallet har afgivet i forbindelse med lovforslag nr. L 268:

»Flertallet forventer og forudsætter, at der fra Undervisningsministeriets side føres et årvågent og tilbunds gående tilsyn med skolerne, ikke blot i forbindelse med nye skolers oprettelse og godkendelse, men også løbende derefter.«

Som sagt: Er der ting, der er bristet, og hvis der er anledning til kritik, forventer vi, at undervisningsministeren placerer ansvaret og sikrer sig imod gentagelser.

Jeg vil til slut ikke undlade at gøre opmærksom på, at dem, man først og fremmest skal drage til ansvar, er de ledere og bestyrelsesmedlemmer og deres revisorer, der via skolerne har flyttet penge væk fra undervisningsformål på skolerne til andre formål i Tvindkoncernen. Arbejdet med at placere dette ansvar er jo i gang.

Jeg skal slutte med på gruppens vegne at afvise forslaget, fordi vi finder, det er overflødigt. Arbejdet er i gang, vi vil følge arbejdet, og vi vil endda følge det meget tæt.

Jeg skal også sige, at da den radikale ordfører, fru Elsebeth Gerner Nielsen, ikke kan være til stede her i salen, skal jeg på den radikale gruppes vegne afvise forslaget.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tillad mig at konstatere, at stort set hele hr. Poul Erik Dyrlands tale handlede om det fremadrettede. Vi har fra Dansk Folkepartis side gjort uendelig meget for at skille tingene ad i denne debat om Tvindkoncernen og Folketingets rolle i den forbindelse: På den ene side at se på, hvad der bør gøres lovgivningsmæssigt fremover. Her har et stort flertal i Folketinget været enigt om, at tilliden til Tvindkoncernen er så bristet, at det har været nødvendigt at fremsætte et lovforslag, hvor 32 specifikke skoler er nævnt ved deres navne. Det er den ene ting, det er det fremadrettede.

Men så har vi en anden del, som handler om det bagudrettede, hvad i alverden der er sket hos de offentlige myndigheder – ikke hos Tvindledelsen primært, også i Tvindkoncernen som sådan – men i særdeleshed, hvad der er sket hos de offentlige myndigheder, siden man ikke har skredet ind før. Vi beder såmænd blot om, at man fra Folketingets side som en konsekvens af det lovforslag, et stort flertal vedtager, også siger: Lad os få afdækket det til bunds! Andet kan befolkningen da ikke være tjent med.

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at i alle de år, Tvindskolerne har eksisteret, har der været problemer. Men samtidig siger hr. Poul Erik Dyrlund og Socialdemokratiet, at der ikke skal ske andet, end at undervisningsministeren kommer med en redegørelse, som vi i øvrigt selvfølgelig vil afvente med meget stor spænding. Men det ville klæde hr. Poul Erik Dyrlund og Folketinget at tage det hele lidt mere seriøst og sige: Selvfølgelig skal man med baggrund i det lovforslag, som et stort flertal vedtager, også

pålægge regeringen at sikre, at der sker en til- bundsgående undersøgelse af, hvor ansvaret i den offentlige administration kan placeres.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er overraskende at høre undervisningsministeren og den socialdemokratiske ordfører have så mange gode undskyldninger for ikke at lave en undersøgelse, når man har fulgt debatten her i Folketinget og har hørt især undervisningsministeren argumentere for, hvorfor dette lovindgreb, som alle har været kede af, men var nødt til at foretage, skulle gennemføres. Det var simpelt hen, fordi det var så forfærdeligt, og man havde brudt alle regler.

Men den naturlige konsekvens af, at nogle har forbrudt sig så meget, må vel i det mindste være, at befolkningen får et tilsagn om, at nu går vi ind og undersøger det her, og jeg er oven i købet af den opfattelse, at det beslutningsforslag, som foreligger her, ikke engang er bredt nok. Man burde udstrække det til at omfatte hele koncernen, hele imperiet og alle dets internationale og nationale pengetransaktioner, og jeg kan slet ikke forstå, hvad undervisningsministeren skulle have imod det. Hele undervisningsministerens tale var jo et udtryk for, at der ingenting er galt, og at der ikke er gjort noget forkert, og så kan der jo kun ske én ting: Det bliver godt gjort i undersøgelsen, at der ikke er sket nogen forsømmelighed, og Undervisningsministeriet bliver renvasket, og så har vi i hvert fald fået de mistanker ryddet af bordet.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Det er min opfattelse, at det er undervisningsministeren, som i henhold til ministeransvarlighedsloven bør gribe ind og se på de ting, og jeg vil sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at to gange i min ordførertale sagde jeg klart og tydeligt, at vi forventer, at undervisningsministeren også kigger tilbage. Er der sket kiks, og hvis der er kritik, må der rettes op på tingene, og så må der også indføres de nødvendige sanktioner.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Ja, men det har undervisningsministeren sådan set svaret på. Undervisningsministeren blev spurgt i en TV-Avis, om der skulle ske noget med embedsmændene, og dertil var svaret nej. Journalisten syntes ikke, det var højt nok, så

undervisningsministeren gentog svaret: Nej, hørte du det?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er forundret over den socialdemokratiske afvisning af beslutningsforslaget med det argument, at tingene ligger i de bedste hænder hos undervisningsministeren. Jeg mener, det bør være Folketingets ansvar at sikre over for den danske befolkning, at en så alvorlig sag som den, vi behandler, om Tvindimperiets misbrug af offentlige midler, undersøges til bunds. Det er et ansvar, Folketinget må tage på sig, og det er derfor, vi har fremsat beslutningsforslaget.

Jeg må nok sige, at hvis hr. Poul Erik Dyrlands holdning skulle føres ud i livet på andre ministeriers områder, er der mange steder, hvor man vil have en tilbundsgående undersøgelse, og eksterne personer bidrager til undersøgelsen, men hvor hr. Poul Erik Dyrlund fremover vil sige, at det skal slet ikke finde sted, og at det nærmest er misbrug af skatteydernes midler at lave sådan nogle undersøgelser, fordi sagen ligger i de bedste hænder hos den minister, der er chef for det pågældende område.

Vi mener, det er en helt forkert måde at håndtere sagen på. Vi har været gennem en lang behandling, hvor alle har betonet, at der har været tale om et systematisk misbrug af offentlige midler hos Tvindkoncernen, og at vi har måttet stoppe Tvindkoncernen med helt utraditionelle midler. Det har været nødvendigt med en særlov, fordi ministeren ikke med de midler, han i øvrigt havde til rådighed, kunne gribe ind og foretage det nødvendige, som Folketingets flertal ønskede.

Der står i bemærkningerne, at i alle de år, Tvindskolerne har eksisteret, har der været problemer, og så spørger man Socialdemokratiet: Skal vi ikke have undersøgt det hele til bunds? Men det socialdemokratiske svar er, at sagen ligger godt hos ministeren, og ministeren må se på den. Man kræver ikke mere, og man vil se, hvad der kommer fra ministeren på et senere tidspunkt. Det synes jeg simpelt hen er for vagt.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg er nødt til at sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at hr. Dahl ikke hører efter. Jeg har sagt præcis det modsatte. Jeg har på intet tidspunkt nævnt noget som helst om, at der ikke skal foretages en undersøgelse, tværtimod har jeg sagt to

gange i min ordførertale, at ministeren skal undersøge tingene og også kigge tilbage. Hvis der er grundlag for kritik, skal der tages fat, og er der behov for sanktioner, skal der indføres sanktioner. Det sagde jeg to gange i min ordførertale.

Anders Mølgaard (V):

Den liberale fri- og højskolelovgivning har som lede-tråd haft princippet om frihed under ansvar, og det betyder, at i flere menneskealdrer har hundredvis af frie skoler og deres forstandere været bevidst om deres specielle ansvar og kravet om selvjustits, som jo kun er en såre naturlig taknemmelighedsgestus over for en lovgivning med højt til loftet og en daglig administration, som byggede på gensidig tillid.

Med ekstremt få undtagelser har skolerne altid betruddet denne dydens smalle landevej, selv om der som bekendt er enkeltstående undtagelser gennem historien fra denne hovedregel. Hovedreglen for de daglige relationer mellem den frie skoleverden og myndighederne har altid været samtale og gensidig tillid, mens kontrol og tilsyn har haft lavere vægt og prioritet.

Men med Tvindkoncernens indtog i den danske skoleverden har en ny moralkodeks set dagens lys, og set i bakspejlet kan alle vel i dag se, at samtale og tillid ikke var tilstrækkelig. Tilliden blev misbrugt, mange alarmklokker burde have ringet for længe siden, og derfor er det kritisabelt, at skiftende ministre ikke har efterlevet deres tilsynsforpligtelse og stoppet Tvinds kreative arrangementer.

Venstre forventer naturligvis, at ministeren og ministeriet på baggrund af bl.a. erfaringerne med Tvindimperiet nu stærkt opprioriterer tilsyns- og kontrolaktiviteterne uden dog at sænke frihedsloftet på det frie skoleområde. En stribe af andre problematiske forhold i forbindelse med Undervisningsministeriets svigtende tilsyn gennem de sidste 10 år aktualiserer denne nye prioritering. Det er yderst utilfredsstillende, at Rigsrevisionen ved talrige lejligheder siden 1986 har påpeget lemfældige tilsynsforhold i ministeriet, uden at det har haft en tilstrækkelig og tilfredsstillende effekt.

Venstre ser nu frem til, at Undervisningsministeriet svarer på Rigsrevisionens og statsrevisorernes kritik, og som oplyst af ministeren skal denne redegørelse foreligge senest omkring den 1. september 1996. Alt afhængig af kvaliteten af undervisningsministerens svar vil Venstre forbeholde sig ret til efterfølgende at kræve yder-

ligere undersøgelser vedrørende placering af ansvaret i Tvind, og når jeg siger yderligere undersøgelser, er det værd at påpege – som det også blev gjort af ministeren og den tidligere ordfører – at der både i Told og Skat, i politiet og i ministeriet og masser af andre fornuftige steder arbejdes på højtryk. Men det vil være fair og sagligt og mest relevant og korrekt at afvente de forskellige parterers specifikke undersøgelser, inden man farer ud med bål og brand og laver nye separate undersøgelser.

På den baggrund finder Venstre det ikke aktuelt at lave en ny specifik undersøgelse, og derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget, som det foreligger. Men naturligvis skal alle relevante forhold bringes for dagens lys.

Frank Dahlgaard (KF):

Det skal siges klingende klart, at Det Konservative Folkeparti ønsker en kulegravning af, hvorfor der ikke er grebet ind over for uregelmæssighederne i Tvindimperiet på et tidligere tidspunkt.

Vi ønsker også et ansvar placeret, og det gælder såvel i forhold til det politiske system som i forhold til Undervisningsministeriet og den øvrige centraladministration, herunder Rigsrevisionen. Hvorfor er Rigsrevisionen eksempelvis ikke gået ind i Tvindproblematikken på et langt tidligere tidspunkt? Som bekendt har Tvindforetagendet længe haft samme revisor for alle skolerne, uden at det har givet Rigsrevisionen anledning til påtale, og hvordan har det kunnet lade sig gøre?

For Undervisningsministeriets vedkommende finder vi, at det er ganske åbenlyst, at det kniber eller i hvert fald har knebet med styringen i ministeriet. Der har været en række sager fremme i de seneste år i den anledning, og som det ser ud i dag, så finder Det Konservative Folkeparti, at det er dybt kritisabelt, at Undervisningsministeriet ikke har reageret før nu.

På konservativt foranledning er der stillet et par spørgsmål, som i Uddannelsesudvalgets papirer er opført som spørgsmål nr. 1 og nr. 2, og der er givet nogle svar på dem. De spørgsmål vedrører netop, hvorfor man ikke har reageret på et langt tidligere tidspunkt, og om embedsmændene i centraladministrationen efter ministerens opfattelse har udført deres tilsynsopgave på betryggende måde. Men de svar, vi har fået – det ene er vældig langt, og det andet er ganske kort – finder vi ikke uddybende nok, og vi finder heller ikke, at de er tilfredsstillende.

Det Konservative Folkeparti er principielt enig i det foreliggende beslutningsforslag. Vi finder blot, at forslaget er, skal vi sige sjuksket og juridisk primitivt. Eksempelvis kan man vel ikke pålægge regeringen at foranledige en undersøgelse af, hvilke konsekvenser et lemfældigt tilsyn med de frie skoler skal have for de ansvarlige. Hvis den ønskede kulegravning, som Det Konservative Folkeparti helhjertet ønsker, fører til, at der skal rejses tjenestemandssager, er det jo her, det bliver afgjort, hvilke konsekvenser det skal få for forsømmelige embedsmænd.

Undervisningsministeren skal svare på statsrevisorernes rejste kritik inden den 1. september, altså i løbet af 3 måneder, og på denne baggrund finder Det Konservative Folkeparti, at vi vil vurdere situationen og se, hvad der videre bør ske. Vi er positive over for intentionerne bag forslaget, men vi finder, at det nok vil være rigtigst at afvente den besvarelse fra ministeren, der kommer omkring den 1. september.

Med hensyn til Tvindsmåskolerne, som jo ikke har været inddraget i denne undersøgelse, har vi fra De Konservatives side indkaldt socialministeren til samråd, fordi disse skoler hører under socialministerens ressortområde, for at få belyst situationen. De er dog en del af Tvindimperiet, men de har ikke været med i den hidtidige undersøgelse.

Til sidst ønsker vi, at dette forslag bliver henvist til Uddannelsesudvalget. Jeg kan forstå, at der er nogle, der har andre ønsker, men vi ønsker, at det skal behandles i Uddannelsesudvalget.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Lad mig allerførst sige tak for den imødekommenthed, hr. Frank Dahlggaard viste over for indholdet af forslaget, og sige, at Dansk Folkeparti er fuldstændig enig i spørgsmålet om småskolerne. Vi skal have fat i den del også, for det ser ud, som om det er et hjørne, som i hvert fald trænger til at blive kigget nærmere efter i sømmene.

Men grunden til, at jeg tager ordet, er egentlig, at det jo ikke bare var positive bemærkninger om forslaget, hr. Frank Dahlggaard kom med. Der var bemærkninger om, at det var sjuksket og primitivt og andre ting, samtidig med at hr. Frank Dahlggaard sagde, at det var her, vi skulle finde ud af, om der eventuelt skulle rejses tjenestemandssager. Men det er det jo netop ikke, så

har jeg i hvert fald lavet mit juridiske hjemmearbejde usædvanlig dårligt. Det er da hos ministeren, et sådant spørgsmål bliver afgjort, men det, vi kan gøre fra Folketingets side, er naturligvis at placere et politisk ansvar, hvis vi mener, der kan gøres et politisk ansvar gældende.

Jeg må konstatere, at både Venstre og De Konservative vælger at sige flotte ord om forslaget, men ikke kan støtte det. Jeg håber bestemt ikke, at det er på grund af, at der – som hr. Frank Dahlggaard sagde – har været skiftende ministre i den periode, som en eventuel kulegravning af Tvindsagen skal omfatte.

For det har der jo været. Der har jo både været en Venstre-minister, en radikal minister og en konservativ minister og nu igen en radikal minister, og derfor ønsker vi altså en tilbunds-gående undersøgelse af sagen på baggrund af præcis det, som hr. Frank Dahlggaard har sagt, nemlig at det er stærkt kritisabelt, at Undervisningsministeriet ikke har grebet ind før nu.

Det synes jeg er godt sagt, og det burde jo danne baggrund for en konklusion, der er præcis modsat den, som Det Konservative Folkeparti åbenbart er kommet til, nemlig at man vil stemme imod beslutningsforslaget, for jeg må minde om, at beslutningsforslaget faktisk går et skridt videre i forhold til det, som undervisningsministeren har tænkt sig at bruge sammen til – endda to skridt, nemlig for det første, at ansvaret klart skal placeres, og for det andet, at det skal have konsekvenser, og det er jo to skridt, som undervisningsministeren ikke har sagt at han har tænkt sig at tage, når han undersøger sagen videre og kommer med en beretning til statsrevisorerne, som vi så kan diskutere engang til efteråret.

Vi mener altså helt klart, at ministeren skal have et mere præcist pålæg om, hvad han skal gøre.

Anden næstformand (Henning Grove):

Taletiden for korte bemærkninger er 2 minutter.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlggaard (KF):

Jeg mener, at jeg udtrykte mig temmelig klart. Jeg har ikke sagt, at Det Konservative Folkeparti stemmer imod det her forslag, men jeg har heller ikke sagt, at vi stemmer for det.

Hvis vi havde ønsket, at der på nuværende tidspunkt skulle gøres noget, havde vi nok selv fremsat et forslag om det. Vi ønsker at afvente

ministerens redegørelse til statsrevisorerne på baggrund af Rigsrevisionens kritik. Det er det, vi ønsker.

Men det er fuldstændig rigtigt citeret, som det blev sagt før her fra talerstolen, at vi finder det, der er foregået i Undervisningsministeriet, stærkt kritisabelt, og der er ikke tale om, at hånden skal holdes over nogen ministre tilbage i tiden – uanset partifarve – overhovedet ikke. Vi ønsker at komme til bunds i denne sag, men ikke nødvendigvis på baggrund af et forslag, som i hast er blevet fremsat her i Folketinget.

Aage Frandsen (SF):

Da vi den 22. maj havde forespørgslen om Tvindsamvirket og Tvindskolerne her i Folketinget, fremsatte jeg på SF's vegne et forslag om motiveret dagsorden, som jeg kaldte en tillidsdagsorden til ministeren, og det står jeg ved. Og den sluttede med, at vi havde en forventning om, at undervisningsministeren ville tage de nødvendige skridt »med henblik på sanktioner over for dem, der er ansvarlige for, at misbrug, uregelmæssigheder og ulovligheder har fundet sted og har kunnet finde sted.«

Og dermed sagde vi altså, at vi forventer, at ministeren går i gang med at undersøge administrationen af selve Tvindskolerne – og det er klart det alvorligste – men dermed sagde vi altså også, at vi forventer, at ministeren også ser på, hvorfor det har kunnet finde sted, og det er også det, der ligger i beslutningsforslaget.

Jeg er ikke helt klar over, hvad ministeren vil gøre, for ud over at ministeren har fortalt, at der skal gøres en række ting, er der lidt uklarhed med hensyn til, hvad der præcis bliver gjort. Og jeg mener ikke, at det, ministeren har sagt i en tv-udsendelse, overhovedet har nogen betydning i denne forbindelse. Det er det, ministeren siger til os i dag her i Folketinget om, hvad han vil gøre, der har betydning, og det vil jeg gerne sammenholde med, hvad den socialdemokratiske ordfører har sagt.

Jeg ved godt, at den socialdemokratiske ordfører ikke tegner regeringen, men jeg vil sammenholde de synspunkter, hr. Poul Erik Dyrland kom med, med ministerens, og hr. Poul Erik Dyrland sagde, at han forventer, at de ting, der er forkerte, bliver rettet op i ministeriet, at der vil ske en ansvarsplacering, og at der vil blive iværksat sanktioner – jeg hørte, at der blev sagt »sanktioner«, og det er lidt hårdere end »ansvarsplacering«.

Dér vil jeg gerne have, at ministeren kommenterer lidt nærmere, hvad der ligger i det, ministeren vil gøre, ud over, selvfølgelig, at man vil forberede et svar på Rigsrevisionens skrivelse, for deri kan der jo også ligge, at man går dybere ned i det, for ellers er det jo svært at placere et ansvar.

Det vil jeg altså gerne have at ministeren kommer lidt nærmere ind på, for vi mener altså, at det også af hensyn til ministeriet selv er vigtigt, at man undersøger det nærmere.

Nu ved jeg så ikke, hvad der præcis ligger i, at man skal foretage undersøgelser, for der er jo mange forskellige typer undersøgelser, men jeg forventer, at ministeriet under alle omstændigheder – og det vil sige ministeren, for det er ministerens ansvar, og det er ministeren, vi kan give besked – går i gang med at undersøge, hvordan disse ting har kunnet finde sted, og om der er nogle ting, som har været uhensigtsmæssige med hensyn til procedurerne, om der er personer, som ikke har været opmærksomme nok på de ting, der er foregået gennem tiderne, og om der er personer, som burde have set lamperne lyse.

Ud fra den viden, vi har i dag, mener vi, at man burde have set det allerede dengang, men selv om vi andre måske engang imellem har syntes, at det var noget underligt noget, der foregik inden for Tvindsamvirket, har vi jo ikke haft nogen daglig berøring med Tvind, og derfor er spørgsmålet, om man ikke i ministeriet i højere grad burde have kunnet se en gul eller rød lampe lyse som et advarselssignal. Det mener jeg er vigtigt for os i Folketinget at vide.

Men det er klart, at det er ministeren, der har ansvaret for at gå nærmere ind i det, og hvis det viser sig, at der er behov for en påtale eller en tjenestemandundersøgelse, eller hvad søren man gør i den slags sammenhænge, så er det også ministeren, der har ansvaret for det, og det er den tilkendegivelse, som jeg synes det er vigtigt at Folketinget får under denne behandling.

Og da dette forslag formentlig ikke bliver vedtaget, eller i hvert fald ikke når at blive vedtaget i denne samling, fordi tiden løber fra os, er det også vigtigt, at vi i forbindelse med arbejdet i Uddannelsesudvalget får en tilkendegivelse fra ministeren om, hvad man yderligere vil gøre i den forbindelse.

Og det er ikke, fordi der skal iværksættes retslige sanktioner eller rulle hoveder – det har vi ikke megen glæde af, for ulykken er jo sket – men af hensyn til fremtiden og af hensyn til det

renommé, som et ministerium skal have, nemlig at hvis der er noget, der ikke foregår efter reglerne, bliver det påtalt, også for at sikre, at der ikke sker gentagelser.

Vi har det jo sådan, at når det er ret alvorligt – og det, der er foregået gennem årene, er ret alvorligt, og ministeren mener endda, at det er så alvorligt, at man er nødt til at gribe til en helt speciel form for lovgivning – så er det svært at se, at det harmonerer med, at der ikke er et eller andet, der er gået skævt i ministeriet, netop fordi vi altså har set, at ministeriet gennem tiderne trods alt har haft nogle oplysninger, ikke således, at man præcis har vidst alt det, som man ved i dag, men man har alligevel haft en vis viden om en række forhold, som virker højst besynderlige.

Derfor vil jeg sige om selve beslutningsforslaget, at vi principielt er tilhængere af, at der gribes ind med hensyn til det, som ministeren skal gøre. Men vi synes godt nok også, at det er underligt, hvis vi i Folketinget skal være tvunget til at pålægge ministeren noget, og det beror igen på vores tro på magtdivisionen, idet det er ministeren, der har ansvaret.

Så jeg håber ikke, at vi i sidste ende kommer til at skulle medvirke til at tvinge ministeren til at gøre sit arbejde. Vi foretrækker, at ministeren gør sit arbejde af sig selv.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes egentlig, det var meget positive toner, der kom fra SF om beslutningsforslaget, og jeg synes også, det er et usædvanlig relevant spørgsmål at stille ministeren, om det, ministeren har tænkt sig at bruge sommeren til, er det, som fremgår af beslutningsforslagets indhold. For jeg forstod egentlig på en måde, at SF er tilhænger af indholdet, som jo for mig at se går et skridt videre end det, ministeren har tilkendegivet at han vil gøre, og det er jo også fremgået af den offentlige debat undervejs i forløbet, og det er jo derfor, vi har følt det nødvendigt at fremsætte beslutningsforslaget.

Derfor vil jeg egentlig allerede nu sige til hr. Aage Frandsen, at vi da er helt med på, at hvis ministeren har tænkt sig at foretage det, som fremgår af beslutningsforslagets indhold, så er situationen en anden, end den har været indtil nu, nemlig at ministeren ville iværksætte en meget mindre undersøgelse end den, vi har ønsket.

Men kan det klares ved, at vi får en tilkendegivelse fra ministeren om, at ministeren vil gøre det arbejde, som vi mener han bør gøre, og som vi har beskrevet i beslutningsforslaget, og vi får det nedskrevet, eksempelvis i en beretning fra Uddannelsesudvalget om forslaget, så er vi selvfølgelig tilfredse – også på baggrund af, at vi jo snart går ind i en mødefri periode – for så opnår vi jo præcis det, som vi har ønsket, men som vi desværre har hørt at ministeren ikke havde opfattelsen af at han skulle bruge sommeren på, nemlig at sikre at der bliver foretaget en undersøgelse af, hvor ansvaret for, at der ikke tidligere er grebet ind, kan placeres, herunder hvilke konsekvenser det skal have for de ansvarlige.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet har i mange år ønsket, at der skulle ske en undersøgelse af de mærkværdige forhold, som hersker i Tvindkoncernen, og vi startede allerede med at kræve en undersøgelse i et spørgsmål til statsministeren den 15. april, og derfor kan vi selvfølgelig tilslutte os det beslutningsforslag, som nu er fremsat. Og jeg mener – og det går jeg ud fra at forslagsstillerne er enige i – at hvis der er lidt juridiske krøller på teksten, så kan man rette den til, sådan at den bliver mere klar, så man i hvert fald ikke har det at hænge sig i.

Men jeg vil sige til forslagsstillerne, at Fremskridtspartiet egentlig gerne så, at man udvide forslaget, så det også kommer til at omfatte iværksættelse af en undersøgelse, som indebærer en kortlægning af hele Tvindimperiet med tilknyttede virksomheder, selskaber og fonde, således at der fremkommer et dækkende billede af koncernens økonomiske dispositioner siden 1986 – det var dengang, den blev frikendt af Rigsrevisionen – men det kan vi jo eventuelt stille et ændringsforslag om, hvis det bliver nødvendigt. Vi kan altså støtte forslaget.

Men så må jeg sige til regeringspartierne og V og K, at når man har hørt de ordførertaler, der har været holdt heroppefra, og når man har set udtalelserne i pressen fra de nævnte partier, hvor man med undervisningsministeren i spidsen har talt om, at det jo er bagmændene, dvs. koncernen, man skal til livs, og at der ikke er grænser for, hvad der er foregået, så virker det meget, meget sølle, at man nu vil bede dem, der hele tiden har haft tilsynet, om at undersøge, om de nu også har ført et ordentligt tilsyn.

Og den danske befolkning må jo undre sig over, hvordan man egentlig håndterer sit ansvar her i Tinget, når regeringen med undervisningsministeren i spidsen sammen med Venstre og Det Konservative Folkeparti kan svinge fanen for, at denne sag er så grel og så grov, at man er nødt til at gribe til særlovgivning og bryde med de almindelige retsprincipper, og velviljen så holder op, når det kommer til, at man skal undersøge det ansvar, som man som tilsynsmyndighed selv har: Så er der lige pludselig ingenting i vejen, så er der lige pludselig ikke sket nogen fejl! Det må forekomme alle andre end dem, der er herinde, uforståeligt. Det er i hvert fald helt uforståeligt for Fremskridtspartiet.

Og så skal jeg blot sige til regeringspartierne, at man jo kunne have håndteret denne sag på en helt anden måde. Man kunne bl.a. have svaret på de spørgsmål, der er blevet stillet om ansvar og undersøgelser osv., men fra regeringens side har man med statsministeren i spidsen bevidst valgt at nægte at svare på spørgsmålene.

Og det sidste spørgsmål – spørgsmål nr. 5 2260, som jeg i dag har fået svar fra statsministeren på – lyder således:

»Vil statsministeren sikre, at der sker en fuldstændig kortlægning af hele Tvindimperiet med tilknyttede selskaber, således at der fremkommer et dækkende billede af koncernens økonomiske dispositioner siden 1985, og vil statsministeren desuden sikre, at undersøgelsen har en sådan karakter, at alt eventuelt ansvar kan placeres, samt give tilsagn om, at dette sker?«

Det er en anden måde at lave et forslag om denne sag på.

Men statsministerens svar, som kun henviser til, at man selvfølgelig skal svare på Rigsrevisionens kritik, for det står jo i loven, er mere end sølle. Og så er vi jo nogle, der spørger os selv, om det lovforslag, som ministeren på grund af de her fæle bagmænd og alt det, som man skal til livs, så gerne vil have at vi næsten kan bryde med alle principper for at få vedtaget, nu også er så nødvendigt efter den tale, som ministeren holdt her, og hvor der faktisk blev givet udtryk for, at der i hvert fald ikke er sket noget svigt nogen steder. Og hvis det, som er blevet så umuligt, at man må gribe til den slags lovgivning, ikke skal undersøges på en ordentlig og effektiv måde og fremlægges for befolkningen, så er der nogle, der har et forklaringsproblem. Jeg synes i hvert fald, regeringen har et meget stort forklaringsproblem i denne sag.

Og til sidst vil jeg i øvrigt sige, at i Fremskridtspartiet synes vi, dette forslag slet ikke burde være henvist til Uddannelsesudvalget, men i stedet til Udvalget for Forretningsordenen, for det er dér, man beskæftiger sig med sådan nogle ting, og det er der også andre partier der synes, for spørgsmålet har lige været behandlet i Udvalget for Forretningsordenen, og derfor synes jeg, det er sølle, at man bruger det fremskredne tidspunkt som undskyldning for, at det skal det alligevel ikke, for nu har man jo i forvejen beskæftiget sig med sagen så længe i Uddannelsesudvalget! Og vi ville have krævet det til afstemning, men det vil vi ikke gøre alligevel, for flertallet har jo bestemt, at sådan skal det være, men vi vil kritisere det.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er blot for at sige til fru Kirsten Jacobsen, at der ikke er nogen som helst sammenhæng mellem vedtagelsen af L 268 og spørgsmålet om pålæggelse af ansvaret for det manglende tilsyn – med påfølgende konsekvenser osv. – bagud i tiden. Og der er ikke noget problem for Folketinget i at vedtage L 268 og efterfølgende kræve, at der skal finde en tilbunds gående undersøgelse sted af, hvad der er sket, og hvorfor der ikke eventuelt er grebet ind, og hvem der burde have grebet ind, osv. – bare for, at det skal være sagt!

Det er et spørgsmål om Folketingets politiske vilje, om, hvorvidt der er et flertal her i Folketinget, som ønsker at fremtvinge den undersøgelse, som jeg kan forstå at både fru Kirsten Jacobsen og jeg ønsker. Det kan man gisne om, men hvis man skal dømme efter ordførertalerne indtil nu, så er der et stort flertal, der ønsker det. Men hvis man skal dømme efter de handlinger, der vil følge efter, så kan man tvivle på det, og hvis det sidste er tilfældet, er jeg selvfølgelig meget ked af det.

Det er også derfor, Dansk Folkeparti er kommet med den åbning, som hr. Aage Frandsen var inde på i sit ordførerindlæg, nemlig at hvis der kan skrives en beretning over beslutningsforslaget, hvor vi får klarlagt, hvad ordførerne for Folketingets flertal mener at undervisningsministeren skal bruge sommeren på at undersøge, så er vi nået et skridt videre, for så er vi i hvert fald nået dertil, at vi har fået holdningen i vores beslutningsforslag ført ud i livet. Og det er derfor, jeg stadig væk håber, at vi kan få nogle kommentarer om den del af forslaget og et svar på, om eksempelvis Venstre og De Konservative

er indstillede på at følge den fremgangsmåde, for så er vi nået det skridt videre.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at der ikke er nogen juridisk sammenhæng. Men det, jeg påpegede, var, at der jo er en sammenhæng i argumenterne, for hvis argumenterne for forslaget egentlig går på, hvor forfærdeligt det, der er foregået, er, må de partier, som har fremført disse argumenter, jo være de første til at støtte hr. Thulesen Dahls forslag. Og de burde faktisk takke hr. Thulesen Dahl for, at han har fremsat forslaget, eller eventuelt selv have fremsat et forslag, hvor de måske havde ændret lidt i teksten eller den juridiske formulering.

Det var det, jeg sagde, og det var derfor, jeg sagde, at hvis man ikke er rede til at tage konsekvensen af det, man har stået her på Folketingets talerstol og sagt, så er alle de argumenter for forslaget, vi har hørt, hule, og det er jeg overbevist om er tilfældet, og derfor vil jeg bede hr. Thulesen Dahl og andre, som tror på, at regeringen vil foretage en tilbunds gående undersøgelse, om at læse statsministerens svar på spørgsmål nr. S 2260, for det er sølle – ja, det er mere end sølle!

Og når man taler så meget om Undervisningsministeriet, skal man jo også tænke på, at denne lovgivning har cirklet rundt i ministerierne, alt efter hvilket ministerium hr. Ole Vig Jensen, den nuværende undervisningsminister, har befundet sig i, og at den først har været i Undervisningsministeriet og så i Kulturministeriet og så igen i Undervisningsministeriet. Så det er altså både en Venstre-undervisningsminister, en radikal kulturminister og en konservativ kulturminister og nu en radikal undervisningsminister, der har ansvaret for den. Så den er godt dækket ind rundt omkring i salen.

Bruno Jerup (EL):

Jeg kan i hvert fald starte med at sige, at jeg synes, det forslag, som hr. Kristian Thulesen Dahl stillede om, at man kunne skrive en beretning over det her, er en god måde at løse dette problem på. For problemet er jo, at selv om vi muligvis er enige i hovedintentionen fra Dansk Folkepartis side, må vi altså sige, at det forslag, der ligger her, både med hensyn til bemærkningerne og med hensyn til selve teksten mildt sagt er en lille smule rodet og derfor i hvert fald ikke sender et præcist signal om, hvad det er, vi

ønsker, og at en beretning derfor muligvis kunne være den rigtige løsning.

Det ville også være en anden måde at gøre det på end den måde, man gør det på med L 268, som i virkeligheden er en lex Tvind, som skal jages igennem, og jeg synes sådan set, det er rimeligt nok, at man giver sig lidt tid til at vurdere, hvad det er, man vil have undersøgt, også med hensyn til, hvad der er gjort i ministeriet, og jeg opfatter desværre L 268 som et stort stykke sæbe, som man forsøger at vaske sine hænder med, for det er jo i virkeligheden en kendsgerning, at man i ministeriet har haft en viden, som man bruger som grundlag for at presse en særlov igennem, som ligger på kanten af grundloven, for i ministeriets notater fra både 1983 og 1985 siger man nøjagtigt det samme som det, man bruger som begrundelse for L 268, nemlig at huslejekontrakterne er mystiske, og at det er en koncernlignende konstruktion, osv. osv.

Derfor må man sige, at der selvfølgelig har været en del i ministeriet, der har været fuldt klar over, hvordan det hele hang sammen. Og det, der så er interessant fra mit synspunkt og fra mit politiske standpunkt i denne sag, er jo lige præcis, at de skoler, som man her forsøger at hugge halsen over på, med rimelig ret kan påstå, at der faktisk har været kutyme for, at den praksis, der var, var den praksis, der gjaldt, og at den var rimelig, og at der ikke på det gældende lovgrundlag var noget som helst til hinder for, at man kunne gøre det, man gjorde, eller nogen, der havde nogen indvendinger imod det – heller ikke i ministeriet – i hvert fald ikke indvendinger, der var af en sådan karakter, at man var villig til at gribe ind over for dem.

Og det betyder jo også, at når man lader noget foregå i årtier, i hvert fald i mere end 10 år, så er der også retspolitisk kutyme for det, og det vil for mig sige – og det tror jeg også det vil gøre for skolerne – at hvis skolerne siden hen ønsker at køre en retssag på dette område, så betyder det noget, hvorvidt der faktisk var en bestemt kutyme i denne sag. Og lige præcis fra den synsvinkel synes jeg det er vigtigt, at vi får en undersøgelse af, hvilket kendskab ministeriet egentlig har haft til det, for jeg mener, at det også kan være et redskab for nogle af skolerne til at sikre, at de kan få lov til at fortsætte, og eventuelt til at sikre, at denne lov kan blive kendt ugyldig – der kan være mange indfaldsvinkler til det.

Men som sagt kan vi ikke støtte forslaget, som det foreligger.

Det er muligt, at man kunne vride teksten lidt eller stille et ændringsforslag, så den blev korrekt, for når der i forslaget står, at det skal undersøges, »hvor ansvaret for, at der ikke tidligere er grebet ind over for uregelmæssigheder i Tvindkoncernen, kan placeres«, må man jo sige, at det er en lidt underligt formulering, for jeg må gå ud fra, at der med Tvindkoncernen menes Fælleseje, at der altså er tale om en bestemt koncern, som er en erhvervsdrivende fond, og at man åbenbart ønsker, at et konkret firma skal undersøges nærmere, og det er jo ikke normalt, at staten på den måde undersøger firmaers interne konstruktioner, og jeg troede sådan set, at det, vi talte om, var forholdet mellem staten og statens midler og så nogle skoler, eventuelt et samarbejde af skoler.

Forslagets sigte er altså lidt rodet, men det er måske gået stærkt, da Dansk Folkeparti skulle lave dette beslutningsforslag – det kan jo ske – og hvis man kigger på bemærkningerne, så er de sådan set endnu værre, for de bygger jo lige præcis på den rapport fra Holstebro, som jeg omtalte tidligere i dag, og som har vist sig at være en blanding af opspind og gamle aviser, man har fundet rundt omkring og skrevet sammen til en større roman, som åbenbart skal danne grundlag for, hvad man skal gøre på dette område. Men jeg håber ikke, at det er det, det drejer sig om, for der burde i hvert fald kunne findes mere seriøse og saglige argumenter end dem, der står i bemærkningerne.

Men som sagt er vi altså enige med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at hvis der kan skrives en beretning – og naturligvis en flertalsberetning, for ellers er den uinteressant – hvor vi giver udtryk for noget af den kritik, som vi mener bør rettes mod nogle af de forhold, som vi mener bør undersøges, så er vi med på dét fra Enhedslistens side.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Sådan som jeg forstod hr. Bruno Jerups ord-førerindlæg, endte det gudskelov lige så positivt, som det begyndte, nemlig med, at Enhedslisten vil støtte en udfærdigelse af en beretning med det indhold, at der skal ske en tilbunds-gående undersøgelse af, hvorfor der ikke tidligere har været skredet ind over for de uregelmæssigheder, som det er blevet blotlagt har fundet sted, samt hvilke konsekvenser det så kan få. Hvis det er Enhedslistens signal under behandlingen af forslaget i dag, synes jeg, det er overordentlig positivt.

Og så skal jeg ikke komme nærmere ind på, at hr. Bruno Jerup åbenbart også skal finde det halmstrå, som han kan bruge som argument for at stemme nej til forslaget, hvis det kommer til anden behandling, at han ikke kan finde ud af, hvad udtrykket »uregelmæssigheder i Tvindkoncernen« og selve begrebet Tvindkoncernen dækker over, men – for ikke at forlænge debatten – blot nøjes med at henvise til de utallige diskussioner, vi har haft, hvor det godt kan være, at hr. Bruno Jerup og jeg har været uenige om selve definitionen, men hvor jeg i hvert fald ikke tror, at hr. Bruno Jerup er i tvivl om, hvad min definition af Tvindkoncernen er.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Nej, det er muligt, at der ikke er nogen problemer i hr. Kristian Thulesen Dahls definition. Jeg synes bare, man bruger nogle overordentlig upræcise begreber i det beslutningsforslag, som man formodentlig forventer at flertallet af partier vil stille sig bag og stemme for. Men det kan jo ikke nytte noget, at man bruger begreber, som jeg vil påstå at ikke to partier herinde vil være enige om hvad betyder, altså hvad disse begreber faktisk dækker. For når det er sådan, at der er så stor uenighed om begreberne, er det jo dårlige begreber.

For hvad er det egentlig, man går efter? Der har jo været brugt mange forskellige betegnelser. Rigsrevisionen taler selv om koncernlignende konstruktioner, og andre taler om Fælleseje som en erhvervsdrivende fond. Der er jo forskellige måder at bruge disse begreber på.

Jeg synes i hvert fald, at man skal lade være med at bruge begrebet Tvindkoncernen, hvis det betyder alt muligt, som hr. Thulesen Dahl måske har samlet op fra Jyllands-Posten eller fra en eller anden politimester eller politiassistent i Holstebro, som har samlet det op på gaden i Holstebro og har skrevet det i rapporten.

Hvis det er det, der er grundlaget for, hvad hr. Thulesen Dahl forstår ved Tvindkoncernen, kan vi ikke bruge det til noget, og det er jo det, man må tro, hvis man ser på teksten.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Bruno Jerup, at hvis Dansk Folkeparti fuldstændig havde afdækket alle tingene på forhånd, så var der ingen grund til at ønske en undersøgelse af

tingene, for så kunne vi lige så godt gå til det næste skridt, nemlig at få fastlagt ansvaret og få konsekvenserne udmøntet.

Men vi ønsker selvfølgelig en undersøgelse, fordi vi ikke ved det hele og derfor vil have en undersøgelse, der afdækker det, som vi ikke ved – og forhåbentlig også det, som vi ved, så vi kan blive bekræftet i det og måske endda mere til.

Og lad mig sige, at når vi bruger betegnelsen Tvindkoncernen, er det selvfølgelig helt bevidst, og ikke fordi vi har haft hastværk. Men vi vil se meget velvilligt på et ændringsforslag, som definerer begrebet nærmere, men Tvindkoncernen indeholder jo mange forskelligartede foretagender og ikke blot erhvervsdrivende fonde, men jo også forskellige former for skoledrift og f.eks. også UFF.

Betegnelsen Tvindkoncernen omfatter altså mange forskellige ting. Men det afgørende for os er at få afdækket, hvor pengestrømmene er gået hen, for det vil efter vores overbevisning være de områder, hvor man skal have undersøgelser i gang, og hvor man skal have påvist, hvad pengene er gået til, så vi på skatteydernes vegne ved, hvad pengene er brugt til.

Så for at der ikke skal være nogen tvivl om det, vil jeg bare sige, at Tvindkoncernen for os at se er et meget vidt begreb, og som det også er sagt i forbindelse med omtalen af det ændringsforslag, som er stillet, er det vigtigere for os at få lidt mere med end at få for lidt med.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Efter Fremskridtspartiets opfattelse er der to begreber, som skal bruges, når man skal beskrive Tvindkoncernen: dels det rent juridiske – og det er klart afdækket, for det har erhvervsministeren gjort i svaret til Det Politisk-Økonomiske Udvalg – og dels koncernbegrebet, som omfatter den del af Tvindimperiet, som aflægger koncernregnskab, for hvis man aflægger et koncernregnskab, er man selvfølgelig en koncern.

Men derudover omfatter Tvindimperiet efter Fremskridtspartiets mening en masse fonde og selvejende institutioner m.v., som også bør undersøges.

Så ifølge det, hr. Kristian Thulesen Dahl sagde for et øjeblik siden, går jeg ud fra, at hr. Thulesen Dahl mener, at begge disse begreber er omfattet af forslaget.

Addi Andersen (CD):

Undervisningsministeren har meget rigtigt peget på, at beslutningsforslaget fra Dansk Folkeparti ikke alene vedrører skolekoncernen, men hele Tvindimperiet, som det jo kaldes, og har derefter givet en gennemgang af nogle forhold, der vedrører en række ministerier. Men hovedparten er selvfølgelig et historisk resumé af, hvad der er foregået i Undervisningsministeriet.

I CD betvivler vi ikke de punkter, undervisningsministeren har fremført, og heller ikke den vurdering, der fastslår, at der fra ministeriets side er grebet ind over for lovovertrædelser, når man har konstateret dem.

Samtidig lægger CD vægt på, at der er igangsat et opfølgingsarbejde i et samarbejde mellem flere ministerier. Vi er selvfølgelig enige i, at der skal bruges kræfter på det fremadrettede, og jeg vil gerne understrege behovet for at have et effektivt og årvågent tilsyn. Om ikke andet kan man af Tvindsagen drage den lære, at et effektivt tilsyn desværre er betingelsen for at have en liberal lovgivning.

Viser det sig i det videre arbejde med sagen, at der er ting, der fortjener en nærmere belysning, tager vi det for givet i CD, at der vil blive foretaget en nøje undersøgelse, også med henblik på, om der i givet fald kan pålægges et ansvar. Sådan har vi i hvert fald fortolket undervisningsministerens bemærkninger.

På den baggrund kan jeg på CD's vegne ikke støtte beslutningsforslaget.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg vil godt lige kommentere noget af det, de forskellige ordførere har sagt.

Jeg er selvfølgelig skuffet over, at den socialdemokratiske ordfører, hr. Poul Erik Dyrland, faktisk var den, der mest af alle afviste forslaget.

Jeg sad og noterede et par ord ned af det, hr. Anders Mølgaard sagde. Han sagde, at det var kritisabelt, at skiftende ministre ikke har haft tjek på tingene, og han sagde videre, at der ikke har været set på Rigsrevisionens gentagne kritik. I øvrigt sluttede hr. Anders Mølgaard med at sige, at Venstre ikke kunne støtte forslaget. Jeg synes ligesom ikke rigtig, at de ting hang sammen.

Derimod må jeg så sige til den konservative ordfører, hr. Frank Dahlgaard, at han var betydelig mere klar. Der blev sagt, at ansvaret skal placeres, og at det, der er foregået, er dybt kritisabelt. Helt enig med hr. Frank Dahlgaard.

På den baggrund vil jeg godt spørge Venstre og De Konservative, om de vil være indstillet på at indgå i arbejdet med at skrive en beretning, som vi somme tider gør i sådan nogle sager, for så synes jeg da i hvert fald, at vi er nået et skridt hen ad vejen, og både SF, Enhedslisten, og jeg forstod også Fremskridtspartiet, ville være indstillet på, at man måske kunne skrive en beretning på det her for at få det konkretiseret igennem Uddannelsesudvalget.

Så vil jeg lige sige om undervisningsministerens forelæggelse af sagen, der jo var meget lang, at jeg også sad og noterede nogle ting. Jeg synes alligevel, at der i de mange sider, som ministeren læste op, for en gangs skyld – hvis jeg må bruge det udtryk – måske lå sådan en anelse af en bortforklaring af tingene. Det plejer egentlig ikke at ligne undervisningsministeren, men sådan opfattede jeg det.

Jeg noterede tre ting ned: Ministeren sagde, at der er foregået en systematisk udnyttelse af reglerne, at man har været udspekuleret, men at man først kan gribe ind, når der er grundlag for det, og det er så det, ministeren har ment der er nu. Det sidste kan jeg så være enig i, men når man læser lovforslag nr. L 268 og bemærkningerne til det, vil man se, at der faktisk altid har været problemer med Tvind, og så er det, jeg bare spørger, om man ikke straks skal afklare problemer, når man ser nogle et sted.

I Danmark har vi denne friskolelovgivning, og jeg har hørt både den nuværende undervisningsminister, den tidligere undervisningsminister og masser af folk her i landet sige, når de hørte ordet friskole, at der ikke skulle røres noget. Det var ligesom en hellig ko, det var fredet, og en af de ting, der gør, at Tvind har kunnet køre i så mange år, som tilfældet har været, er, at man var bange for at komme til at ramme nogle uskyldige.

Jeg vil håbe på, at vi kan blive enige om at få denne sag undersøgt under en eller anden form, det kunne så f.eks. være i form af en beretning, vi kunne skrive i Uddannelsesudvalget. Jeg står også lidt uforstående over for, hvorfor regeringen sådan mere eller mindre afviser forslaget. Jeg tror, det er noget med en skibsværftssag, der kører i øjeblikket, hvor man nu skal lave en stor advokatundersøgelse, vi har haft en Spar Nord-sag, vi har haft en tamilsag osv., og dér har der ikke været nogen vaklen i geledet med hensyn til, at disse ting skulle kortlægges. Så er det bare, at jeg spørger: Hvorfor skal de det så ikke i denne sag?

Der står også i bemærkningerne til lovforslag nr. L 268, at fremover skal tingene køre, der skal være tæk på dem, og det er vi så enige om. Det er ikke for at hænge nogen ud i den forstand, men jeg synes alligevel, at det også af hensyn til skatteyderne må være rimeligt, at boet på en eller anden måde bliver gjort op.

Jeg kan så ikke helt gennemskue, om det, ministeren kommer med til 1. september, egentlig er det, vi efterlyser, eller om det bare er sådan noget indpakket noget. Vi kan da også vente til 1. september, det kan jo ikke betyde så meget, men når redegørelsen så kommer til 1. september, er vi nok nogle, der vil se meget kritisk på den, og hvis den ikke er tilfredsstillende, vil vi om ikke køre kanonerne i stilling så i hvert fald noget i den retning og sige, at det går altså ikke og måske også sige: Om igen!

Det kan vi selvfølgelig ikke sige, før den tid kommer, men jeg synes, det ville være en begyndelse på sagen – og lad mig slutte med det – hvis et flertal af partier og også gerne Socialdemokratiet kunne blive enig om, at vi fik skrevet den dér beretning i Uddannelsesudvalget, hvor vi ligesom fik konkretiseret tingene og dermed måske også gav undervisningsministeren et bedre grundlag for det arbejde, han skal udføre og aflevere til Rigsrevisionen inden 1. september.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Poul Nødgaard undrede sig over, hvordan det kunne gå til, at et flertal i Folketinget ikke var parat til at foretage en reel undersøgelse af denne sag, og jeg er enig med hr. Poul Nødgaard i, at man burde undre sig.

Men jeg vil sige til hr. Poul Nødgaard, at det sikkert forholder sig, som Machiavelli sagde, at når det politiske flertal støder sammen med juraen, så taber juraen.

Forskellen på de andre sager og denne sag er, at der er for mange, som har haft fingrene med nede i klejnekassen.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne starte med at afvise fru Kirsten Jacobsens postulat. Det holder ikke, og det mener jeg generelt ikke det gør; det gør det i hvert fald ikke for mit vedkommende. Jeg vil også gerne med det samme sige, at jeg ikke løber fra noget ansvar.

Jeg husker ganske tydeligt et tv-interview – dem har der været mange af – straks efter at

man kendte til Rigsrevisionens undersøgelser og statsrevisorernes udtalelser, hvor jeg sagde nej til, om der nu skulle rulle hoveder hos embedsmændene, for det havde jeg ikke noget grundlag for. Derimod føjede jeg til senere i udsendelsen, ved jeg, at jeg havde ansvaret, og jeg har ansvaret, og det vil jeg selvfølgelig leve op til.

Jeg synes også, det er meget vigtigt at få sagt, at der i mit videre arbejde med denne sag heller ikke bliver plads til nogen bortforklaringer i ministeriet, når det gælder om at få belyst hændelsesforløbet i denne sag.

Det, jeg har gjort i dag, har været et forsøg på at give en forklaring på et hændelsesforløb, så langt som vi har kunnet gøre det på et tidspunkt, hvor vi i øvrigt har været – kan jeg rolig sige, og det tror jeg også, andre kan bekræfte – hængt meget stærkt op på denne sag. I øjeblikket er arbejdet fremadrettet, idet vi skal gennemføre den lovgivning, som det meste af Folketinget er enig om nu skal stoppe selve Tvindimperiets skolekoncernvirksomhed.

Jeg gør også opmærksom på, at sagen ingeni- lunde er afsluttet i ministeriet. Vi har den politi- mæssige undersøgelse af en række forhold. Civilretsdirektoratet har indgivet politianmel- delse mod Poul Jørgensen for overtrædelse af fondsloven. Revisoren skal på samme måde som de syv skoler, der er meldt til politiet, også have vurderet sit arbejde, og det er politiet i gang med. Jeg gentager, at Told og Skat er i gang med det, de kalder en samlet koncernre- vision af Tvindorganisationen, så der er altså en række initiativer i gang.

Endelig, og det er det, som jeg i hvert fald i denne fase lægger vægt på, skal jeg helt selvføl- geligt svare på statsrevisorernes kritik på grundlag af Rigsrevisionens rapport. Dertil har vi, som reglerne nu engang er, tid frem til ca. 1. september, og jeg vil selvfølgelig sørge for, at statsrevisorerne får en fyldig redegørelse om Rigsrevisionens rapport og om de påtaler, som statsrevisorerne har givet; andet ville jo ikke være forsvarligt. Så må man til den tid for stats- revisorernes vedkommende tage stilling til, om man synes, det er tilfredsstillende, og Folketin- get har jo altid mulighed for efterfølgende at gøre sagen op.

Nu skal man selvfølgelig huske – og det sag- de fru Kirsten Jacobsen bl.a. også – at der altså er to vinkler på denne sag. Der er den, der knyt- ter sig til administrationen i Undervisnings- ministeriet af såvel skiftende ministre som af

embedsmændene, og det er selvfølgelig den sag, som det er min opgave at koncentrere mig om. Så er der den anden sag, som knytter sig til et ønske om at få hele Tvindkoncernen eller -imperiet, hvad man nu skal kalde det, under- søgt, og dér vil jeg i hvert fald for mit vedkom- mende, og jeg taler også på regeringens vegne, afvente og se, hvad kommer der ud af de under- søgelser, som på forskellige områder er i gang.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at vi i Undervisnings- ministeriet har taget initiativ til undervejs i dette forløb at nedsætte en tværministeriel, man kan vist ikke kalde det en arbejdsgruppe, men en gruppe af repræsentanter for de 6, 7, 8 ministe- rier, der har været involveret på forskellige områder, hvor vi kunne se, at der kunne være følgevirkninger af det, vi registrerede, det, vi afdækkede, som måske kunne betyde, at andre ministerier skulle interessere sig for felter, de måske ikke selv havde været opmærksomme på.

Jeg er nødt til at sige med den viden, jeg i hvert fald sidder inde med i dag, at efter at vi har fået disse meget tilbunds gående tværgående undersøgelser, både den, ministeriet selv har gennemført, den, Rigsrevisionen har gennem- ført, og den, et privat revisionsfirma er gået i gang med, har vi snart – og jeg gentager snart – fået afdækket de sammenhænge og det netværk, som Tvindkoncernen har benyttet sig af i sin måde at drive skolevirksomhed på.

Jeg vil ikke gå ind i enkeltkommentarer, men jeg vil bare understrege, at hvis man på et tids- punkt kan konkludere, at en opgave ikke er varetaget, som den burde, bliver der ikke tale om at dække over nogen eller noget.

Sådan må det være, men jeg minder for god ordens skyld om, at vi også har at gøre med en frihedstradition og med en lovgivning, der ikke ud i de mindste petitesse bestemmer, hvordan der skal administreres. Lovgivningen har i årtier også bygget på tillid til skolerne, deres organi- sationer og de ministerier, som i tidens løb har været involveret. Det synspunkt bør man ret- færdigvis have med.

(Kort bemærkning).

Anders Mølgaard (V):

Det er ikke, fordi jeg har et inderligt ønske om at forlænge debatten på nuværende tidspunkt, men der var et meget konkret spørgsmål fra hr. Nødgaard om Venstres vilje eller mangel på vil- je til en positiv deltagelse i en flertalskonstruk- tion om en beretningsafgivelse, og det vil jeg da

være rimelig indstillet på at overveje. Det må vi se på i Uddannelsesudvalget.

Så vil jeg også sige til hr. Thulesen Dahl, der på et tidspunkt i løbet af debatten insinuerede, at V og K måske havde nogle partitaktiske grunde til, at vi ikke ønskede en ny separat undersøgelse, nemlig fordi der havde været både konservative og Venstrefolk på ministerposterne, at jeg egentlig synes, at jeg forhåbentlig meget klart i min ordførertale præciserede, at vi finder, der historisk set har været en masse kritisable forhold, og jeg har også kritiseret skiftende ministre – og det gælder så også skiftende borgerlige ministre – for, at de ikke har varetaget deres tilsynsforpligtelse på en tilfredsstillende måde. Så jeg synes egentlig, at kritikken er sendt tilbage også til vort eget politiske bagland, og jeg tror, der er mange, der må bære ansvaret for det manglende tilsyn.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er hr. Anders Mølgaard jyde ligesom jeg selv, og derfor ved man, at selv om noget umiddelbart kan lyde som sådan en underdrivelse, har Venstre meget stærke sigter bag, når hr. Anders Mølgaard siger, at de i Uddannelsesudvalget vil være rimelig indstillet på at indgå i en flertalskonstellation, der skriver en beretning på det her beslutningsforslag.

Det kan jeg jo tillade mig kommende nogenlunde fra det samme område som hr. Anders Mølgaard at tolke derhen, at Venstre særdeles gerne vil skrive en beretning nogenlunde indeholdende det, hr. Anders Mølgaard har sagt i sin ordførertale, og det, hr. Anders Mølgaard betonedede her til sidst, nemlig at kritikken skal rettes mod relevante steder, også selv om det bliver en kritik af folk i Venstre, Det Konservative Folkeparti osv.

Jeg savner den samme melding fra hr. Frank Dahlgaard på Det Konservative Folkepartis vegne om, at Det Konservative Folkeparti har den samme vilje. Det synes jeg vi mangler, og så mangler jeg også et svar fra ministeren i forbindelse med denne diskussion om, hvad det egentlig var, Folketingets flertal havde givet udtryk for det ville have ministeren gik hjem og lavede over sommeren i relation til beslutningsforslagets indhold. Vi mangler ministerens svar på, om det, ministeren mener han skal gå hjem og foretage sig her over sommeren, egentlig er det, der står i beslutningsforslaget. Hvis ikke det er det, og det tror jeg nemlig ikke det er, hvor

mener ministeren så forskellen er? Jeg tror, at en sådan præcisering er nødvendig for den beretning, som vi så vil gå i gang med at få skrevet.

Når vi bliver nødt til at forlænge debatten under denne behandling af forslaget, er det, fordi vi kun har tre dage tilbage herinde, og vi kan jo ikke nå at få ret meget til debat her i Folketingssalen på denne side af oktober måned. Derfor er det nødvendigt under denne behandling at få klarlagt, hvad det egentlig er ministeren går hjem og foretager sig i forhold til det, der fremgår af beslutningsforslagets punkt 1, nemlig at der skal ske en undersøgelse af, hvor ansvaret for, at der ikke tidligere er grebet ind, ligger, og hvilke konsekvenser det skal have for den ansvarlige. Hvis det nu var inkluderet i det, ministeren gik hjem og lavede, ville vi jo have et grundlag til oktober, men jeg er bange for, at det ikke er det, og derfor synes jeg, vi skal have en afklaring af det allerede i dag.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg tror faktisk, det er rigtigt, når undervisningsministeren siger, at undervisningsministeren ikke løber fra ansvaret. Det er jeg heller ikke så bange for, men man skal have et grundlag for ligesom at vide, at man har et ansvar, og det kræver altså, at man har fået ting undersøgt.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge undervisningsministeren om det, undervisningsministeren sagde lige for et øjeblik siden om ikke at løbe fra ministerens eget ansvar. Lægger ministeren deri, at ministeren kan påtage sig hele ansvaret, så embedsmændene fritages for ansvar? Det er egentlig sagt i relation til det citat, som jeg anvendte fra TV-Avisen. Det kan så godt ske, at ministeren er uenig med mig i mit postulat, men må jeg ikke godt minde ministeren om, at citatet af Machiavelli i hvert fald var korrekt nok, så det kan man dårligt tilbagevise.

Så vil jeg gerne sige til hr. Thulesen Dahl, for det har jeg ikke fået sagt, at Fremskridtspartiet selvfølgelig gerne vil have dette forslag til afstemning og vil stemme for det, men kan vi ikke få det, vil vi selvfølgelig være med i et flertal for at få skrevet en beretning, som i så stort omfang som muligt søger at få undersøgt og placeret ansvaret. Det er helt klart.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Nu er jeg ikke jyde, jeg er københavner, og dér plejer man at sige tingene temmelig direkte. Det gjorde jeg faktisk også i min ordførertale. Jeg sagde: Det Konservative Folkeparti finder det dybt kritisabelt, at Undervisningsministeriet ikke har reageret på Tvind før nu. Temmelig klar tale. Jeg sagde, at vi ønsker at få kulegravet denne sag til bunds og få et ansvar placeret. Sådan sagde jeg.

Men vi har det sådan i Det Konservative Folkeparti, at vi ikke absolut synes, at Dansk Folkeparti og andre partier på fløjene med få mandater bag sig, som har hast og skal markere sig, nødvendigvis skal sætte dagsordenen for, hvilken måde vi skal gå frem på. Vi ønsker nu at vente et par måneder på den redegørelse, der kommer fra undervisningsministeren, som skal besvare statsrevisorernes kritik på baggrund af den revisorrapport, der foreligger.

Det er da meget muligt, vi kan blive enige om en beretning.

Så må jeg sige til fru Kirsten Jacobsen, som sagde, at der nok ikke sker noget, og at der er nogle, der skal dække over noget, at det kan man absolut ikke udlede af det, jeg har sagt fra Folketingets talerstol.

I øvrigt må jeg sige til fru Kirsten Jacobsen, at det er en nydelig broche med de to C'er, hun har på sin dragt. Jeg ved ikke, om hun af den grund vil være velkommen i Det Konservative Folkeparti.

Der er altså overhovedet ingen tvivl om vores holdning i Det Konservative Folkeparti. Vi skal ikke passivt slæbes hen og måske være med. Jeg har på mit partis vegne aktivt og klart i den offentlige debat givet udtryk for, at vi skal til bunds i denne sag. Mere tilfreds kan man ikke være, men den måde, det skal ske på, skal vi nok selv overveje.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan forstå, at hr. Frank Dahlgaards problem ikke er indholdet i beslutningsforslaget, men at det er Dansk Folkeparti, der har fremsat forslaget. Det er dog interessant.

Jeg håber ikke, at Det Konservative Folkepartis berøringsangst over for Dansk Folkeparti rækker til efter næste folketingsvalg, hvor jeg går ud fra, at hr. Frank Dahlgaard ønsker, at vi får væltet den socialdemokratisk ledede regering og får en anden regering, for så har hr.

Frank Dahlgaard i sandhed et problem. Det tror jeg godt jeg tør love hr. Frank Dahlgaard. Vi har jo samlet vores underskrifter.

Jeg vil godt spørge hr. Frank Dahlgaard: Vil Det Konservative Folkeparti være med til at skrive nøjagtig det, hr. Frank Dahlgaard selv stod her fra talerstolen og sagde, i en beretning, nemlig at det var dybt kritisabelt, at Undervisningsministeriet ikke har grebet ind før nu, og at hr. Frank Dahlgaard på Det Konservative Folkepartis vegne ville have undersøgelser for at få det hele klarlagt og ikke ville have noget som helst fejlet ind under gulvtæppet, og at det hele skulle frem i dagens lys? Vil hr. Frank Dahlgaard være med til det, også på trods af at det så er et forslag fra Dansk Folkeparti, som der skrives beretning over?

Alternativet, vil jeg sige til hr. Frank Dahlgaard, er jo, at Det Konservative Folkeparti først kan komme i gang med denne sag engang til efteråret, for der er tre mødedage tilbage, medmindre Det Konservative Folkeparti selvfølgelig lige pludselig vil gøre sig til talsmand for, at dette er sagen, der gør, at Folketinget skal indkaldes inden oktober. Det kunne selvfølgelig være spændende, hvis det er Det Konservative Folkepartis budskab, men ellers er der kun dette beslutningsforslag at skrive de linjer, som hr. Frank Dahlgaard selv har sagt her fra talerstolen, på. Der kommer ikke en anden chance på denne side af oktober.

Derfor skulle hr. Frank Dahlgaard tage chancen og være med til at skrive en beretning med præcis det indhold, som hr. Frank Dahlgaard selv har nævnt.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu har hr. Thulesen Dahl ikke været medlem af Folketinget så længe, så han har ikke den store erfaring for, hvordan Det Konservative Folkeparti normalt reagerer.

Men hr. Frank Dahlgaards reaktionsmønster var ganske, ganske, ganske almindeligt. De Konservative svinger sig op og fortæller om alt det, de vil have gjort, og de gentager det mange gange. Dér, hvor kæden hopper af, er, når de skal til at levere handling bag ordene. Alle de ord, som hr. Frank Dahlgaard sagde, og som jeg er dybt enig i, bliver meningsløse, hule og hykleriske, hvis man ikke vil være med til at sætte dem på print.

Det, der nemlig er problemet, er, og det har hr. Thulesen Dahl ret i, at hvis Folketinget ikke

på en eller anden facon får skrevet, hvad det er, der skal undersøges, hvordan det skal undersøges, og hvad det er, vi forventer at få til september, kan vi altså blive mødt med en gang tom snak. Så bliver det altså regeringen, der kan få lov til at sætte problemerne op, som den vil have det, og hvis Folketinget ikke er tilfreds, går der altså et halvt år eller mere.

Når jeg har det dobbelte C på, skyldes det ikke kun veneration for mit gamle parti. Det skyldes også, at det blinker og lyser, og jeg havde da regnet med, at hr. Frank Dahlgaard ville blive mindet om, hvad Det Konservative Folkeparti i hvert fald har stående i sit eget parti-program.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Altså det dér med at sætte noget på print. Det er allerede på print. Alt, hvad der siges fra denne talerstol, kommer på print, og det binder selvfølgelig. Det var klingende klart, hvad jeg på mit københavnske sagde på mit partis vegne i denne sag, og det vil vi gerne skrive ind i beretningen. Der er ingen problemer, hvis jeg selv kan skrive den beretning, men i det øjeblik, der er flere mennesker, der skal sætte sig sammen, kan det godt være, vi ikke vil være med. Som jeg sagde før, lader vi os ikke trække rundt i manegen af andre partier i denne sag.

Men der er ingen grund til at forlænge diskussionen, for der er overhovedet ikke nogen tvivl om vores vilje til at komme til bunds i denne sag – og disse ord kommer også ned på print.

Formanden:

Hr. Thulesen Dahl vil heller ikke være med til at forlænge diskussionen, kan jeg forstå.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Beklager, hr. formand, men jeg bliver nødt til at sige til hr. Frank Dahlgaard, at det da er rigtigt, at det, hr. Frank Dahlgaard siger her fra talerstolen, kommer ned på print.

Men det er da ikke særlig forpligtende for regeringen, at hr. Frank Dahlgaard her fra Folketingets talerstol har sagt dette eller hint. Det, der ville være forpligtende for regeringen, er selvfølgelig, hvis et flertal i Folketinget i en beretning skriver, at i den undersøgelse, vi regner med pågår over sommeren i Undervisningsministeriet, finder det og det og det og det sted. Så har det lige pludselig en forpligtende karakter.

At vi hver især siger tingene her fra Folketingets talerstol er jo ikke særlig forpligtende for en regering.

Det er forskellen på, om hr. Frank Dahlgaard siger det alene her fra talerstolen, eller hr. Frank Dahlgaard er villig til at sætte det på papir i en beretning fra udvalget.

Jeg synes egentlig, det er tankevækkende, at hr. Frank Dahlgaard ikke klart kan sige, at det er Det Konservative Folkeparti villigt til. Hvis det, ordførerne har sagt herinde under denne behandling, står til troende, viser det sig, at det kun er Det Konservative Folkeparti, vi mangler, for at der er et flertal for at skrive en beretning, der pålægger regeringen at lave den undersøgelse og tage de konsekvenser, som også hr. Frank Dahlgaard taler for. Det vil jo være interessant, hvis det er Det Konservative Folkeparti, der skal blokere for det. Det kan vi selvfølgelig kun tage til efterretning, og så må vi jo drage vores egne slutninger om, hvad baggrunden er for, at Det Konservative Folkeparti ikke ønsker at medvirke til en sådan beretning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

28) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 135:

Forslag til folketingsbeslutning om stop for pesticidanvendelse på arealer, der ligger over grundvandsressourcerne, på alle offentlige arealer og i private haver.

Af Steen Gade (SF) m.fl.

(Fremsat 21/5 96).

Forslaget sattes til forhandling.